

Overtuigingsmoe in een cancelcultuur...

Overtuigingsmoeheid. Dat woord zette Peter de Waard eind vorig jaar in de *Volkskrant* boven [een artikel](#). Het *Nederlands Dagblad* (13 dec. '22) nam het over, iets gewijzigd: [Waarom anno 2022 veel mensen overtuigingsmoe zijn: waarom snapt de ander mij niet?](#) Het lijkt wel of goede argumenten totaal geen indruk meer maken. De aanhanger van *Kick Out Zwarte Piet* kan of wil niet snappen dat iemand het probleem niet ziet van deze combi van knecht (slaaf) en zwart (neger) bij Sinterklaas. En andersom: waarom doet die KOZP-er zo moeilijk over een onschuldige schoorsteen-traditie? Erger worden de scheuren als levens op het spel staan. Sommigen hebben zich tegen corona-vaccins verzet, terwijl anderen vrienden hebben zien overlijden aan vooral de eerste varianten van dit virus, of je had maandenlang last van long-COVID. Nog dodelijker is de desinformatie die het Kremlin verspreidt over Oekraïne, de NAVO en de EU. Om daarmee de eigen agressie te verhullen, waardoor inmiddels een oorlog tienduizenden slachtoffers heeft geëist, aan beide zijden.

We krijgen in de gaten dat nog meer [polarisatie](#) tussen bevolkingsgroepen of tussen Oost en West niet fijn is. Dat tolerantie lastig is. En lastiger wordt als verschillen ons dieper raken. Als verschillen morrelen aan onze diepe overtuigingen en waarden; aan wat uiteindelijk erg belangrijk voor ons is. Het is gemakkelijker om de ander dan maar te vermijden. Of te 'cancellen', te ontvrienden, te boycotten. De term *cancelcultuur* is inmiddels een feit.

Als pastor let ik natuurlijk extra op hoe mensen reageren op religieuze overtuigingen. Laat ik een paar min of meer bekende BN-ers noemen die 'iets met Jezus' hebben (op nogal verschillende manieren overigens): Willem Jan Otten, Antoine Bodar, Stephan Sanders, Ton van Brussel, Aaf Brandt Corstius. Zij kunnen inmiddels iets vertellen over reacties die ze krijgen, sinds ze uit de kast kwamen met hun spirituele geaardheid. Zeker, die reacties zullen niet enkel negatief zijn geweest. Toch schreef de seculiere Kluun in 2009 voor de Maand van de Spiritualiteit het boekje: *God is gek*. Hij wilde aankaarten: het is in een seculiere meerderheidscultuur een beetje gek geworden om toe te geven 'aan God te doen'. Je zult maar iets hebben met spiritualiteit... Of, nog erger, met een 'traditionele religie'. Of een 'institutionele kerk'. Ai ai ai. Er bestaat 'Godschaamte'. [Religiestress](#), noemde mijn Remonstrantse collega Tom Mikkers dit ongemak.

Hoe krijgen we onderling een serieuzer gesprek dan tegen de ander in te schreeuwen? Het is een open deur, ik weet het. Maar alleen als je wél een band wilt aangaan met die ander, kan iets van een echt gesprek ontstaan. Waarom ligt zwarte Piet zo gevoelig voor die witte (!) ander? Waarom werd die ander zo wantrouwend tegen de overheid? Waarom verdedigen sommige Russisch-Orthodoxe collegae in Nederland nog steeds hun baas Kirill? Ik snap het echt niet. Maar als ik zulke anderen tegen kom, wil ik zulke vragen in elk geval graag stellen.

Rob Nijhoff, 19 januari 2023; reacties: predikant@duiven-velp.nl